

1° Постигнемо много већу тачност; на 1000 m тачност је по горњим обрасцима $\frac{1}{2000}$; по Швајцарском правилнику $\frac{1}{1300}$ а по Пруском $\frac{1}{1100}$;

2° Добијамо у брзини рада — дакле и у цени једног премера.

Задаци дипломског испита.

у 1928. години.

На писменом дипломском испиту у београдској Државној Средњој Техничкој Школи били су кандидати за геометре у летњем јулском року подељени у два засебна одељења.

Задаци су били следећи:

1.) Из Геометрије:

а) Одредити координате триг. тач. 61 пресецањем по методи најмањих квадрата, кад су дати оријентисани правци на триг. тач. 61 са

<i>триг. тач.</i>	60	290° 11' 50"
" "	6	54° 07' 19"
" "	10	138° 54' 33"

Опажани правци са триг. тач. 61 на

<i>триг. тач.</i>	60	0° 00' 00"
" "	6	123° 54' 57"
" "	10	208° 42' 40"

Координате датих тачака су:

	у	х
<i>триг. тач.</i>	60	= 408993, 75 ₀ ; 903985, 43 ₅
" "	6	= 410361, 53 ₅ ; 904108, 96 ₁
" "	10	= 410918, 53 ₄ ; 902396, 22 ₆

Задатак пропратити скицом у приближној размери.

б) Одредити координате триг. тач. 43 пресецањем по методи најмањих квадрата.

Оријентисани правци на триг. тач. 43 су:

<i>триг. тач.</i>	7	73° 59' 59"
" "	6	188° 59' 13"
" "	42	34° 37' 36"

Опажани правци са триг. тач. 43 су:

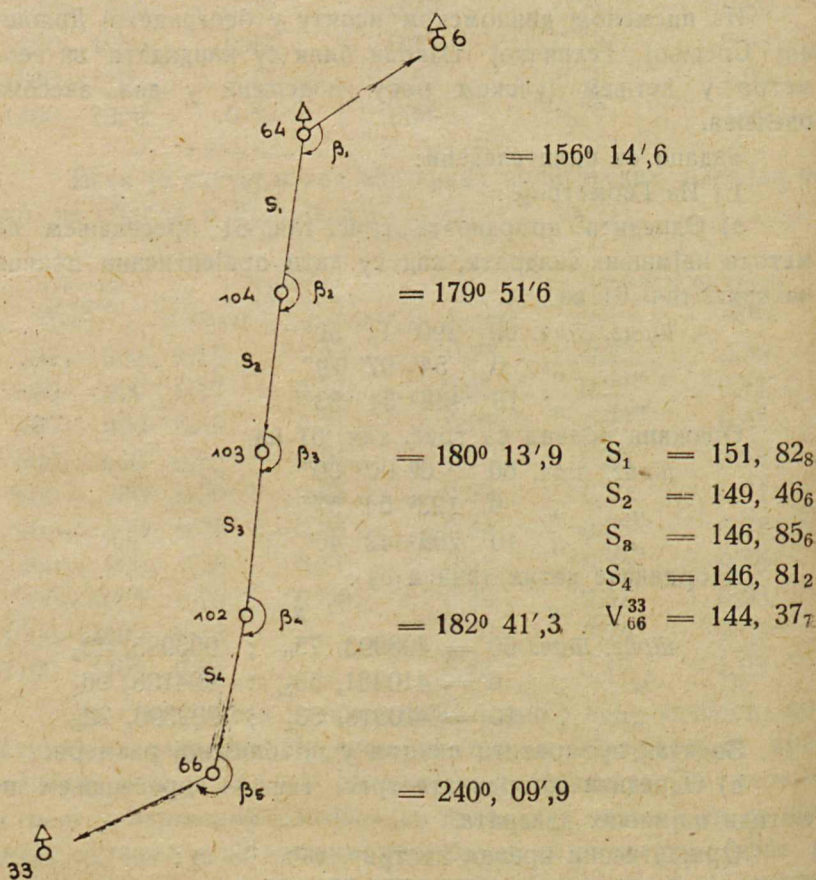
са шриг. шач.	7	0° 00' 00"
„ „	6	114° 49' 31"
„ „	42	320° 37' 29"

Координате датих тачака су:

	y	x
са шриг. шач.	7	411623, 55 ₀ ; 905547, 08 ₂
„	6	410361, 53 ₅ ; 904108, 96 ₇
„	42	410906, 30 ₅ ; 905767, 00 ₇

Задатак пропратити скицом у приближној размери.

с) Израчунати координате полигоних тачака у влаку:

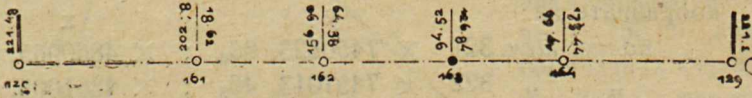

Координате су:

	y	x
• за шриг. шач.	6	410361, 53 ₅ ; 904108, 96 ₇
шриг. шач.	64	411859, 36 ₁ ; 903695, 46 ₆
полиг. шач.	66	412449, 29 ₈ ; 903774, 66 ₅

Влак треба код линеарних одступања изравњати по теорији изравнавања.

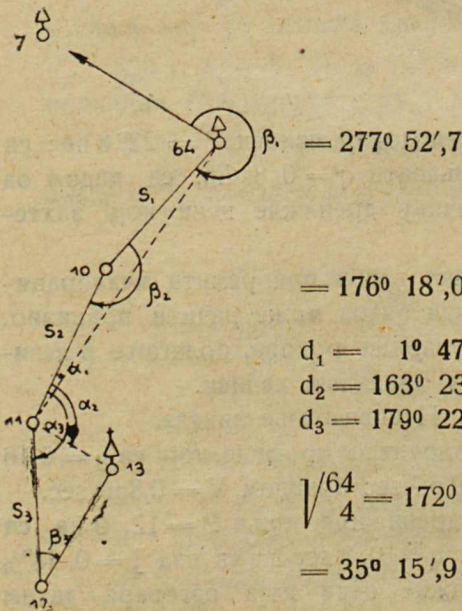
д) Израчунати координате малих тачака $\odot 161$, $\odot 162$, $\odot 163$ и $\odot 164$ на полигоној страни 128—129.

кад су дате координате и коте за полигоне тачке

координ. за полиг. тач.	128	$\times$	7445968	32 ₂	$\times$	4861328	46 ₅
	129	$\times$	7446167	74 ₀	$\times$	4861420	92 ₈
коте за	128	—	91	34 ₈			
	129	—	109	94 ₅			
	163	—	98	88 ₆			

е) Израчунати координате полигоних тачака у влаку.

$\beta_1 = 277^\circ 52',7$

$= 176^\circ 18',0$

$d_1 = 1^\circ 47',9$

$d_2 = 163^\circ 23',7$

$d_3 = 179^\circ 22',1$

$\sqrt[64]{4} = 172^\circ 44',5$

$= 35^\circ 15',9$

$S_1 = 171, 92_7$

$S_2 = 182, 18_8$

$S_3 = 176, 20_2$

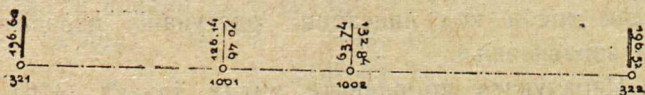
Координате су: у x

шир. тач. 64 411859, 36₁ ; 903695, 46₆

” ” 13 411382, 42₇ ; 903743, 48₆

Влак треба изравнати код линеарног одступања пропорционално странама.

г) Израчунати координате малих тачака $\odot 1001$ и $\odot 1002$ на полигоној страни 321—322

кад су дате координате и коте за полигоне тачке;

координате за:

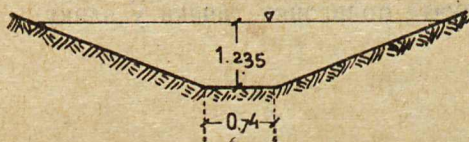
	у	х
полиг. тач. 321	× 7450823, 68 ₆	× 4860965, 48 ₄
„ „ 322	× 7451013, 46 ₃	× 4861005, 42 ₂

коте са:

полиг. тач. 321	78, 46 ₇
„ „ 322	104, 26 ₄

2. Из Културтехнике:

а) Треба наћи пад отвореног рова који је задат овим подацима: $d = 3,2 \text{ m}^3/\text{sec}$, $\gamma = 1,3$.

б) Величина дренажног подручја износи $P = 22,8 \text{ ha}$; са сваког од њих треба одводњавати $q = 0,8 \text{ s/ha}$, са падом од $J = 1,46\%$ треба наћи величину дренажне цеви коју захтевају задате околности.

в) Вештачки одвод. Како треба припремити мелиорационо подручје, па да вештачки одвод може радити правилно.

г) Израда дренаже: отварање ровова, полагање и везивање цеви, засипање ровова, дренажни изливи.

д) Врсте наводњавања. Наводњавање ливада.

3) а) Тражи се пад квадрантног профила, који уз $\gamma = 0,16$ треба да пропусти $Q = 1,20 \text{ m}^3/\text{sec}$ брзином $V = 0,8 \text{ m}^3/\text{sec}$.

б) дата је величина дренажног поља $P = 12,9 \text{ ha}$ са којег има да се одводи по $q = 0,8 \text{ sec/ha}$, уз пад $J = 0,48\%$ тражи се величина дренажне цеви која одговара датим околностима.

в) Како се изналазе фактори, који утичу, на рачунање црног постројења и како се рачуна та снага?

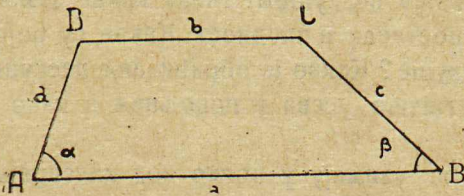
г) Припрема и израда дренажних планова.

д) Наводњавање ораница. Вештачка киша.

3) Из Математике:

1. а) У геометриској прогресији збир првог и четвртог

члана је $\frac{56}{3}$, а збир другог и трећег члана је 8. Који је то ред.

b) У трапезу је дата разлика паралелних страна $a - b = 156$ m; збир непаралелних страна $c + d = 264$ m; разлика уг-

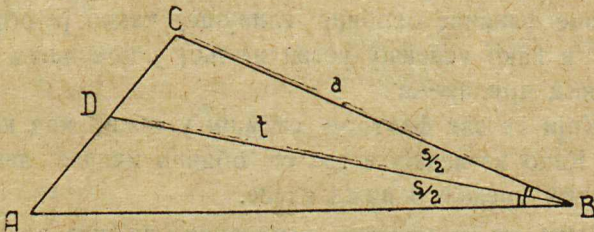
лова на паралелној страни AB; ($d - b = 15^\circ 31' 50''$ и површина $P = 12500$ m². Израчунати стране и углове.

c) У сферном троуглу дата је разлика двеју страна $a - b = 62^\circ 57' 00''$; збир супротних углова $A + B = 171^\circ 53' 07''$ и трећи угао $C = 32^\circ 54' 28''$; решити троугао.

d) На круг $X^2 + Y^2 - 2x - 6y - 6 = 0$ повучена је дирка у тачки чија је апециса максимум функције:

$f(x) = X^3 + 3x^2 - 9x + 5$ наћи једначину дирке и додирне количине. Конструисати круг и дирку.

II. a) У геометриској прогресији разлика другог и петог члана је $\frac{21}{4}$, а разлика другог и трећег је 3. Који је то ред?

b) У троуглу је дато: страна $a = 14$; угао $S = 57^\circ 07' 18''$; симетрала тога угла $t = 10,245$ m. Решити троугао.

c) У равностраном сферном троуглу је $\sphericalangle A = 57^\circ 15' 18''$ а полупречник лопте је $r = 2,5$ dm. Решити троугао.

d) Израчунати запремину правилне 8 стране пирамиде чија је основна ивица $a = 7,5$ см., а нагибни угао бочне ивице према базису је $4 = 64^\circ 12' 18''$.

4) Из Науке о познавању земљишта са бонитирањем:

I. Који главни фактори највише утичу на плодност земљишта? Како дејствује сваки поједини фактор на плодност и

обрађивање земљишта, а како на гајење и успевање усева у повољном а како у неповољном случају.

2. Које се земље називају пескушом? Међу какве земље спадају оне са обзиром на постанак и плодност. Какве су поједине физичке особине пескуше? Какво је обрађивање пескуше а какво је успевање и гајење усева у повољним а како у неповљним приликама.

3. Који се све фактори узимају у обзир код класирања њива? Како изгледају и где се обично налазе њиве најбоље, затим средње и ниже класе.

4. Које се све културе узимају у обзир код класирања земљишта? У коју се културу увршћују земљишта на којима се прелазно мења култура, а у коју — земљишта звани парификати.

II. Које су важније физичке особине земљишта? У чему се састоји свака поједина особина и од чега зависи? Како дејствује свака поједина особина на плодност затим на обрађивање земљишта а како на гајење и успевање усева у повољном а како у повољном случају?

2. Које се земље називају глинушом? Међи какве земље спадају оне са обзиром на постанак и на плодност? Какве су поједине физичке особине глинуше, какво је обрађивање глинуше и како успевају усеви на њој у повољним а како у исповољним приликама.

3. Који се све фактори узимају у обзир код класирања ливада? Како изгледају и где се обично налазе ливаде најбоље, затим средње и ниже класе.

4. Шта су то угледна земљишта, за шта служе и где се обично изаберу. Који се све подаци описују за њих.

Задатци у јесењем року су били следећи:

I. Из Геодезије:

1) Израчунати координате за триг. тач. 483 пресецањем по методи најмањих квадрата кад су дати:

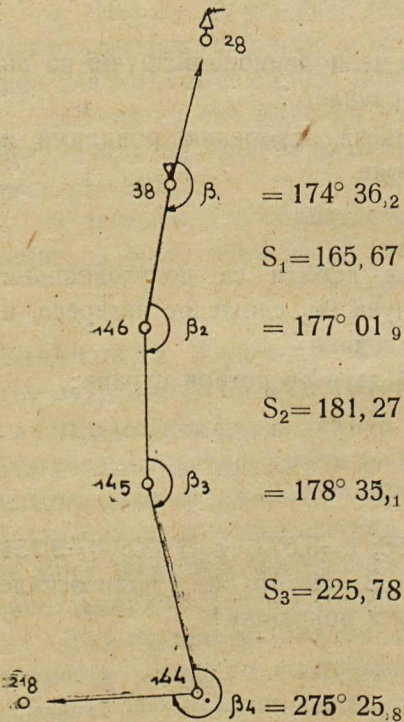
1. спољни правци

триг. тач.	5	335° 52' 42"
„	60	355° 25' 06"
„	4	105° 05' 21"
„	2	289° 37' 28"
„	100	259° 23' 43"

Координате су:

		x	y
<i>шриг. шач.</i>	5	393126, 88 ₄	; 54776, 20 ₄
" "	60	392460, 75 ₀	; 53883, 86 ₅
" "	4	391027, 02 ₆	; 57106, 72 ₁
" "	2	395498, 53 ₁	; 54923, 27 ₅
" "	100	397025, 72 ₈	; 57680, 84 ₂

2.

Координате су:

	x	y
<i>шр. ш.</i>	28 396923, 62 ₄	; 58493, 80 ₁
<i>шр. ш.</i>	38 397403, 15 ₅	; 58042, 91 ₂
<i>шр. ш.</i>	44 397871, 25 ₆	; 57713, 41 ₁

$\beta_1 = 174^\circ 36,2$

$S_1 = 165,67$

$\beta_2 = 177^\circ 01,9$

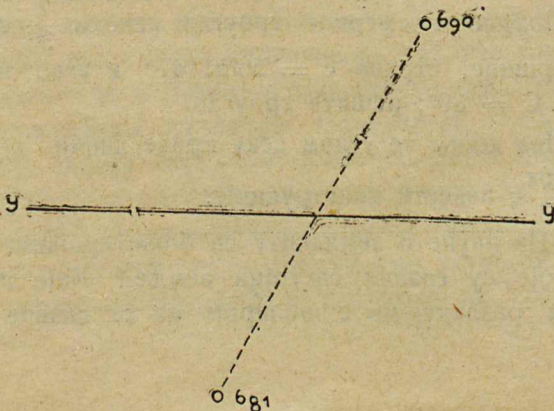
$S_2 = 181,27$

$\beta_3 = 178^\circ 35,1$

$S_3 = 225,78$

Изравњати влак по рачуну изравњавања.

3. Линија за детаљисање 690—681 сече „у“ осу на плану

Израчунати координате пресека кад су дате координате :
за осу „у“ 57200

за $\circ 690 \ 397930, 03_7$; 57234, 70₁

за $\circ 681 \ 397888, 84_9$; 57171, 48₇

II.) Из Културтехнике :

1.) За површину од $P = 18,0$ ha, уз јединичну количину воде $q = 0,8$ sec/ha треба наћи отвор скупљања d , ако је пад $J = 1,2\%$

2.) Како треба приправити мелиорационо подручје па да вештачки одвод може радити правилно ?

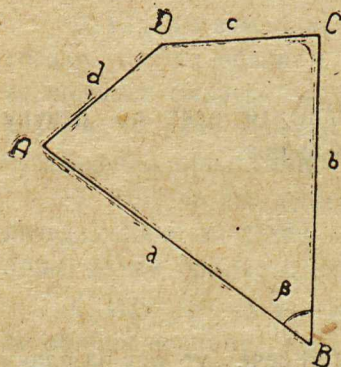
3. Сравниће између одводњава отвореним рововима и дренажом. Добре особине дренаже.

4.) Наводњавање ливада.

III.) Из математике.

1.) Колики се зајам може добити са полугодишњим анунтетом од 2400., кад се рачуна 9% сложеног интереса; а зајам се мора исплатити за 15 година

2) У Четвороуглу $ABCD$ дате су четири стране;

$a=3,468$; $b=3,572$; $c=3\ 632$; $d=3,751$
и угао $B=89^\circ 15' 40''$; наћи остале углове и површину!

3.) Површина сферног троугла износи $\frac{7}{36}$ од цене лоптине површине; страна $c = 56^\circ 51' 47''$ и угао наспрам те стране је $C = 80^\circ$; решите троугао.

4.) Под којим се углом секу криве линије $x^2 + y^2 = 25$ и $y^2 = \frac{16x}{3}$; извести конструкцију.

IV.) Из науке о земљишту са боњитирањим.

1. Које су главни састојци земље? Које гљвне врсте земљишта разликујемо с обзиром на те главне састојке?

Међу каква земљишта спада поједина врста земље с обзиром на плодност?

2. Које слојеве земље разликујемо? Докле достиже сваки поједини слој и који задатак врши?

3. Које се околности морају непрестано држати у виду код класирања земљишта и колико утичу оне на правилност класирања (навести пример за једну околност).

4. Шта су то угледна земљишта и за чега служе она? Колико угледних земљишта може имати једна култура а колико једна класа? Где се обично узимају угледна земљишта у пољу?

5. Који се све фактори узимају у обзир код класирања ливада? Где се обично налазе и како изгледају ливаде средње класе (4—5)?

У јесењем (септембарском) року 1928. год. испит је трајао од 5 септембра. до 9 септембра.

Извештај Управе Београдске Секције на ванредној скупштини дне 25. XI. 1928. год.

Председник Д-р *Звонимир Краљ*: Господо колеге! Управа Београдске Секције дужна је била да сазове ванредну скупштину ради оставке председништва, коју Вам најављује тач. 2. дневног реда. Сматрали смо да се ова важна места у управи не могу попунити оптирањем, већ да је за то надлежан највиши форум т. ј. само главна скупштина.

Том приликом Управа сматра за потребно да детаљно обавести чланове о догађајима и чињеницама, које су од кардиналне важности за геомтарску струку и за наше звање, те како је Управа код тога сарађивала и у чему је успела.

Година 1928. имаће историјско значење за савколик геомтарски рад и живот у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца.

Три дана после наше овогодишње редовне Главне Скупштине примљен је у Народној Скупштини, дне 8. фебруара, Закон о непосредним порезима. Одредбама о земљарини у овом Закону, напосе одредбом члана 16. да се порез на земљиште разрезује по катастарском чистом приходу, и одредбом члана 19. да се у оним деловима Државе где не постоји има израдити катастар земљишта, добили смо устав за делатност Државе у законодавству, управи и судству на геомтарском подручју. —

Предлог закона о катастру земљишта поднесен је Народној Скупштини у року, који је прописао речени закон о непосредним порезима, дне 8. августа о. год. Удружење је на време штампало ту законску основу у 4. свесци „Гласника“ да би чуло мишљење свих секција и што већег броја чланова. па да се узмогне по томе управљати. Управа наше секције је на више седница о предлогу тога Закона дискутовала, а на широј конференцији од 15 о. мес. утврђени су захтеви, који су требали да уђу у одредбе закона о катастру. Изабран је и нарочити одбор од три лица, који се имао бринути о извођењу закључака конференције.

На седници управе од 16. о. мес. редиговани су они захтеви, који спадају у овај закон, у форми законских чланака, а то су одредбе о 1) извршиоцима катастра; 2) да се кат. премер може поверавати цив. геометрима и 3) да су општине дужне дати стан геометру. Осталим захтевима је место у другом закону, који такођер долази пред Народну Скупштину, о чему ће бити реч доцније.

Споменути постулати достављени су Гл. Управи, која их је поднела Н. Скупштини, Г. Министру Финансија и свима посланичким клубовима.

Закон о катастру земљишта стављен је на дневни ред за сутра, те овај час не знамо, колико ће бити уважени постулати Удружења.

На овом месту морамо споменути извештај „Политике“ од 14 о. мес. о расправи у посланичком Клубу Народне Радикалне Странке о том закону. Тамо су пала мишљења, да се израда катастра у Србији и Црној Гори повери страним предузећима. Управа секције исти је дан доставила чланак „Политици“, којим се то мишљење као нестручно и неосновано побија, али га уредништво листа нажалост до данас није штампало. Видећи да чланак не излази, Управа га је у препису доставила неким посланицима Народне Радикалне Странке а побринула се да и Г. Министар Финансија буде правилно обавештен о стању ствари. Према нашим информацијама можемо бити сигурни да Краљевска Влада неће примити у закон никакву одредбу о странцима, а према томе ни Народна Скупштина.

Говорећи о за нас важним догађајима и чињеницама споменуо сам најпре ова два закона јер су они од нарочитог зна-

чења за целу струку у садашњости и будућности. Хронолошки сам требао да раније споменем решење опште седнице Главне Контроле од 13 јануара о. год. бр. 470. по којем је одређена дневница чиновницима 5 групе II кат. (дакле и нашим геометарским приправницима) по ставу 5. табеле I. Уредбе 96.000/20. Раније су геом. приправници примали дневницу по ставу 4., док није пало споменуто решење Главне Контроле, па како је у Београдској секцији велики број приправника, осетила је и управа оправдано незадовољство и изненађење својих чланова.

По интервенцији Удружења и по предлогу Генералне Дирекције Катастра донео је Г. Министар Финансија 17. маја о. год. бр. 7267 решење да се геометарским приправницима призна дневница по ставу 4. таблице I. Уредбе 96 000/28, али се Главна Контрола на својој општој седници од 15. јуна о. год. није с тим решењем сагласила (решење од 21-VI о. год. бр. 50744).

У време кад је сазивана данашња ванредна скупштина, Управа секције налазила је повољно решење овога питања само у нарочитој одредби у Закону о катастру, јер нисмо могли очекивати да ће нова Уредба о дневницама скоро да осване. Удружење је учинило своју дужност, а лојално морамо признати и Генерална Дирекција Катастра и Г. Министар Финансија. Код Главне Контроле, која не сме и не може да се обазире на било какве разлоге сем на интересе Државне Касе, била је свака акција унапред осуђена на неуспех.

Ипак је брже него што смо очекивали питање дневница државних геометара у опште, а напосе геометарских приправника, решено, и то доста повољно. Не знамо који су мотиви покренули надлежне факторе, да је Уредба о путним и селидбеним припадностима чиновника, а која је већ давно требала да замени с обзиром на чиновнички закон зистарелу Уредбу бр. 96000/920, ипак изнета пред Мин. Савет, и достављена Финансијском Одбору, који ју је, по чувењу, већ и прихватио (публикована још није). О изради ове уредбе није расправљано у јавности, па ипак је Удружење успело да сазна за њезине начелне одредбе и да надлежнима на време достави образложене потребе и захтеве геометара у државној служби. Док је Министарство Грађевина инсистирало на

томе да се трошкови техничких лица (инжињера и геометара) на теренским радовима паушализирају, Удружење је узело одлучан став, да се задржи систем дневница, али да се безусловно истакне разлика између административних и техничких чиновника. Како Вам је из дневних листова познато наше је гледиште победило. Сматрам да је од еминентне важности што је постављена разлика између дневнице геометара и нетехничког персонала у времену иза 15 дана и то за 20% целог њезиног износа, јер је тиме коначно уочен и оцењен наш теренски рад. Дневница пак геом. приправника у сваком је погледу већа него у прошлој години. па можемо узети да је овогодишња недаћа била краткога века и да је репарирана. О самом износу дневнице може се дакако дебатовати.

Дубоко засеца у рад и живот свих геометара, а нарочито државних, реорганизација Министарства Финансија.

На основу чл. 343. фин. закона за 1928 29 г. прописао је Г. Министар Финансија Уредбу о организацији финансијске струке и службе финансијске управне власти. За геометарску службу важно је, што се по тој Уредби уводи систем сталног одржавања катастра и у оним крајевима, где тога до сада није било; и што катастарске власти руководе и контролишу израду ситуационих планова вароши и варошица, који ће служити за катастар, а општинска за израду регулационих и нивелационих планова. Код 14 Финансијских Дирекција оснивају се одељења за катастар са начелником¹⁾ на челу, која се деле на одсеке. Начелник и један шеф одсека имају бити техничка лица. Према томе добива служба 28 места на високим положајима чиновничке хијерархије, Првостепене катастарске власти јесу катастарске управе, које су непосредно подређене Фин. Дирекцијама и Катастарске секције за нови премер, непосредно подређене Генералној Дирекцији Катастра.

Ова реорганизација повлачи за собом и промене у звању и стању чиновника, с тога се пред Фин. Одбором Нар. Скупштине налази Уредба о разврставању чиновника фин. струке. Наше Удружење било је у могућности да се његов глас чује код састављања ове важне Уредбе.

¹⁾ По Уредби о превођењу добили су наслов шеф катастарског одељења.

Ту смо успели да у њу уђе једна важна одредба: у I. групу II. кат. где су почетно били предвиђени само шефови кат. управа улазе и виши геометри. Тиме је свакому геометру омогућено и осигурано да дође до највише групе своје категорије, без обзира на то да ли он постаје шеф или не.

Да би се увела у живот нова организација службе Министарства Фиансија морају се омогућити — напосе у нашем ресору — катастарском — извесна оступања и измене закона о чиновницима. Како организација треба да функционише већ од 1. јануара 1929, не могу те измене да чекају будући финансијски закон за буџетску 1929/30 год. С тога ће Г. Министар Финансија изнети пред Парламенат један кратки предлог нарочитог закона, којим ће се потребна оступања од чиновничког закона омогућити.

Те измене јесу у главном одобрења да се раније споменута места начелника и шефова предвиђена у I кат. могу попунити стручњацима који имају потребна знања и искуства за рад на тим местима, али немају формалних услова за I категорију¹).

Ту смо успели у независној сарадњи са друштвом геодета да у предлог уђе одредба по којој геодети могу да буду постављени у I кат. (и то без обзира на положај т. ј. да ли долазе на каква шефовска места).

У тај закон треба да уђу захтеви наше шире конференције о геодинама службае, 10⁰/₀ за геометре, одмору и т. д. јер су то све измене чиновничког закона.

Потпуности ради морамо споменути једну свршену и заборављену ствар: специални додатак за државне геометре. Сада кад га коначно имамо, радо се прелази преко тога као једног безначајног догађаја, који је и онако задоцнио. Међутим само Управа зна, колико су се ломила копља око тога питања и да смо лако могли остати без њега. Специални додатак био је незгодно стављен на дневни ред Фин. Одбора заједно са неким другим крупним додатцима из ресора Министарства Вера и Мин. Унутрашњих Дела. Већина одбора двапут га је ради тога склањала с дневног реда, док нисмо обезбедили помоћ опозиције; те је коначно специални додатак примљен једногласно.

¹) Према информацијама, које имамо при закључку листа, пројектована и неопходно нужна померања у I. кат. доведена су у питање.

Била би, господо колеге препотентност ако након свега овога не бисмо признали да је струка много добила а подједно да се налазимо на путу побољшања материјалног стања геометарског сталежа у државној служби.

Од 14 захтева меморандума који је наследила ова управа решено је односно решавају се њих седам, три су безпредметна (о факултетлијама, о геометрима са 6 семестара и о рачунању приправничких година у пензију, јер се оне по постојећем закону рачунају), а остала су нерешена још четири.

Није искључива заслуга Управе за оно што је урађено јер су ту помогли околност и случај, да су наша питања постала актуелна. Није опет грех Управе ако није све урађено и онако у пуној мери постигнуто како би смо желели; јер није са њезине стране ништа пропуштено. —

В Е С Т И.

Повив секцијама. По чл. 61. Правила имају се Главне Годишње Скупштине Секција одржати у току месеца јануара и фебруара сваке године. Моле се секије да на време сазову и одрже своје скупштине, подједно да известе Главну Управу о скупштинском раду. —

Упозорују се секције, да Главна Годишња Скупштина Удружења доноси одлуке само по таквим предлозима, који су објављени у дневном реду. Стога нека изволе доставити Главној Управи све своје предлоге у року, који предвиђа чл. 51. Правила. — Главна Управа.

Ванредна скупштина београдске секције. Пошто се скупштина конституисала, поднео је председник Д-р *Звонимир Краљ* извештај управе, који ради информативних података штампамо у засебном чланку.

Код 2. тачке објављеног дневног реда поднео је први потпредседник геодет *Драгушин Борђевић* мотивацију своје оставке. Сматрао је за дужност да то учини у знак протеста,

што су смањене дневнице геометарским приправницима и мисли, да је ефекат постигнут, јер резултати споменути у извештају управе убрзали су се иза његове оставке.

Председник образложи је своју оставку тиме, што се показало непотпуно да буде подједно у председништву Главне Управе и београдске секције.

Заменик секретара геом. *Радмилу Пешровић* мотивисао је у дугом говору своју оставку наводећи, да управа секције није ништа радила и да је цела управа требала поднети оставку, када се догодио случај са дневницама геометарских приправника. (Решење о тим дневницама пало је пре избора управе. Прим. Ур.) Од геометара се траже само дужности, а права им се не дају никаква. Управа се није бринула да се наплаћује чланарина.

Говорили су чланови *Миле Соса*, *Глигорије Савић* и секретар *Илија Вукеновић* побијајући тврђења Р. Петровића и указујући на то, како је

нелојално да он као члан управе, који није ништа радио, критикује управу. Било је доста упадица, а онда је скупштина уважила свој тројци оставке с поверењем гласајући о свакој оставци засебно.

На упражњена места изабрани су за председника **Васо Настић**, цивилни геометар, за првог потпредседника геом. **Божидар Антоловић** а за заменика секретара геом. **Миле Соса**.

Нови председник захвалио се кратким говором на избору. Прешло се на трећу тачку дневног реда: питања и предлози.

Геометар **Драгушин Миливојевић** поднео је предлог, да се оснују здравствена секција, секција за снабдевање робом и храном и секција за регулисање приватно-правних и службених односа геометара на терену. Пошто је расправљање прешло на лични терен, и ако су предлози одобрени од свих, повукао је предлоге.

Геометар **Миленко Вешовић** навео је конкретне случајеве тешког положаја геометара и тражио, да се изабере специјална секција, која ће се бринути, да Народна Скупштина прими у закон о катастру одредбе за побољшање положаја геометара.

Професор Д. М. Андоновић оштро је критиковао рад управе, наполе председника и предлог закона о катастру. Сума од 606 милиона за израду катастра није довољна, већ треба предвидети три милијарде. У закону није спроведено начело: катастар и баштинске књиге у једно надлештво. Најпре је тражио, да се изабере специјални одбор а доцније, да се донесе једна револуција.

Геометар **Илија Миладиновић** изнео је, како су геометри државног катастра унижени, јер је Генерална Дирекција Катастра поверила надзор над њима, да ли раде на терену или

не, општинским ћатама. Тражи, да се о тому и сличним стварима поднесе револуција Генералној Дирекцији.

Геометар **Радисав Влаховић** наводи случајеве малтретирања геометара и износи рђаво материјално стање.

Расправљано је истовремено о више предлога, чланови су стали одлазити са збора, па је председник закључно скупштину, а да није гласано о стављеним предлозима.

Сопорови око општинских међа. Колеге, који су ове године омеђавали општине, много су се задржавали распрама о атаревима. Ако се повереници општина нису сложили, требало је обележити и описати две линије. Даље решавање о спору врши се привремено пред управном влашћу по чл. 11. закона о општинама, а коначно решење доноси изабрани суд.

Интересантно је да сличну одредбу садржи већ Душанов Законик (1349—1354), чији члан 80. гласи: „За међе селске да даду обоји који ишту сведоке, он половину а он половину по закону; да куде реку сведоци, тогово-зи да јест.“

Решавање спорова о сеоским међама по изабраном суду живело је у пракци у народу од тих давних времена све до данас, па га налазимо и у садањем позитивном законодавству. То нам даје формално објашњење, зашто је надлежан у тим стварима баш изабрани суд, а не можда управна или државна судска власт. Материјално пак објашњава Стојан Новаковић ту институцију овако: Сем у административном и фискалном погледу имале су сеоске међе у оно време важности у погледу сопствености. Још већу важност имале су по том, што су села теглила кривично јемство. Отуда се можда

и даде разумети да о њима решава изабрани суд-порота. —

По новом закону о Катастру градице Катастарских општина одређује Министар Финансија. —

Геометри у белетристици. „Алгемајне Вермесунснахрихтен“ доносе у броју од 14. новембра ове год. чланак под овим насловом, у којем се каже: „У делима песника и књижевника приказују се разна звања са својом трагиком и комичношћу, али узалуд тражимо дела, која имају геометра као главног јунака. Истина, може се набројати цео низ романа и новела, где се спомиње премер или геометар, али кад ближе погледамо, ради се ту свагда само о неким незначајним примедбама, које служе зато да украсе или мотивишу радњу.“

Аутор чланка Вернике наводи више примера из дела лепе књижевности, где се спомиње геометар или његов рад. Најлепшу слику тога рада дао је Келерман у роману „Тунел.“ У том роману гради инжењер Алан помоћу америчких новчаних магната тунел под океаном између Америке и Европе, да веже та два континента железницом. Код градње суделују и геометри, које Келерман приказује као школоване практичаре код искољивања и научнике код прорачунавања. У време припремних радова каже се: „Алан је радио на бискајској обали са геометрима и четама агената. Онда се укрцао са геометрима, инжењерима и агентима за Аворе, где су радили више од недеље дана.“ А кад је обезбеђена финансијска страна предузећа, почео је рад. „На свима станицама освануше чете људи. Дошли су у колима и најмљеним аутомобилима, скинули су се са својих седишта, откопчали су са кола инструменте за премеравање и нивелисање и снопове значака те

су се упутили на посао. Са мирном прибраношћу су визирали, мерили и рачунали, као да се ради само о планирању неке баште. Зној им је текао са чела.“

Песници и књижевници ни у светској литератури нису још запазили геометра у тој мери, да би из њега начинили главног јунака. У нашој домаћој књижевности још смо мање спомињани, а кад то бива, онда није најпохваленије. Нека би се нашао колега, који би прикупио дела и места у лепој литератури, где је реч о геометру и премеравању.

Из Београдске Секције. Након дуље паузе због теренских радова састала се управа секције у седницу дне 13-Х-о. год., на којој су председник и потпредседник поднели оставке. Унаточ тога иправа је радила текуће послове, а специјални одбор (Драгутин Ђорђевић, Божидар Антоловић и Миле Соса) редиговао је допуне закону о катастру, које је захтевала шира конференција од 15. новембра. Допуне су делимично ушле у закон, како извештава Главна Управа у засебном чланку. Нажалост нема одредбе о стану за геометра. Питање не сматрамо да је скинуто с дневног реда и борићемо се даље. Након избора новог председништва рад је продужен.

Пошто је инж. *Захарије Аншић* поднео оставку на чланство у управи на његово је место изабран геом. *Андрија Поднар*. За повереника у Ген. Дирекцији Катастра, на место инж. *Александара Косића*, који је иступио из Удружења, одређен је геом. *Војислав Свешлић*.

Управа ради на томе, да се донесе закон о геометарским коморама, да се геодете врате у своју матицу наше Удружење, да се забрани фабриковање геометара у курзевима од 5 месеци и израђује предлог Уредбе о

Секција за прмер имања Њ. В. Краља у Демир-Капији са шефом Будимиром Живанчевићем, геометром.

поверавању катастарског цремера приватним предузећима: На предлогу ради специјални одбор (Петар Григоровић, Драгутин Ђорђевић и Винко Штајнер).

Основана су пододељци секције „Београд“ у Битољу и Струмици.

Моле се колеге повереници да сакупљају чланарину. Моле се сви колеге чланови да доставе управи секције своје тачне адресе.

Колеге! До вас су сигурно дошли гласови о несугласицама, које постоје међу појединим члановима ове секције, али одбијајте сваку злостављачку агитацију. Ми смо сви свесни да је циљ нашега Удружења поред борбе за материјални бољигак својих чланова, да унапређује струку и да уједини све оне, који се баве геодетским пословима у нашој земљи, а не да их разједини. Имајмо више вере у саме себе. Како смо способни да радимо самостално све геодетске послове, тако исто бићемо способни да извојујемо своја права. Одговарамо пред историјом за израду и обнову катастра у држави, али то је подједно и наша јакост, јер без нашег труда и зноја нема катастра. Па кад смо свесни тога, онда више љубави према својем Удружењу, тешње везе међу собом, дописивање и другарски живот, па ћемо доћи до жељеног циља. — Управа Секције „Београд.“ —

Председникова слава. Примању у дому председника Удружења, геодетског генерала *Шевана Ботковића*, на дан Св. Николе присуствовали су и честитали славу у име Главне Управе први потпредседник, а у име Београдске Секције секретар Миле Соса.

Чланови Удружења — генерали. Произведени су у чин геодетских генерала пуковник Војно-Геодетског Института и заступник начелника *Милорад Терзић* и професор Војне Академије пуковник *Јосиф Ђорђевић*.
Наша срдачна честитања!

Измене у територијалној подели Из територијалне надлежности Финансијске Дирекције у Београду испали су срезови Илок, Ириг и Стара Пазова те потпали под надлежност Финансијске Дирекције у Новом Саду Упозоравамо колеге на ово оступање од Уредбе о реорганизацији финансијске службе.

Нове катастарске управе. Решењем Министра Финансија основано је 88 катастарских управа. Седишта и шефове саопштићемо у идущем броју. —

Из уредништва. Уредник није примио на време наставак чланка о катаст. чистом приходу од инж. Ст. Ј. Недељковића, па ће наставак изаћи тек у наредној свесци.

Главна годишња редовна скупштина секције „Београд“ одржаће се дне 19. и 20. јануара 1929. год. са дневним редом објављеним у београдским новинама у сали Државне Средње Техничке Школе. Почетак у 9 сати.

Vlasnik i izdavač: Главна Управа Удружења Геометара Краљевине С. Н. С. Косанчићев Венач 39. Тел. 4-67.

Odgovorni urednik Главни Редактор: Стјепан Весел, шеф одсека Главне Дирекције Катастра, Ламартинова ул. бр. 32.